

Checklista för ventilation

Fem nyckelord för ventilation.

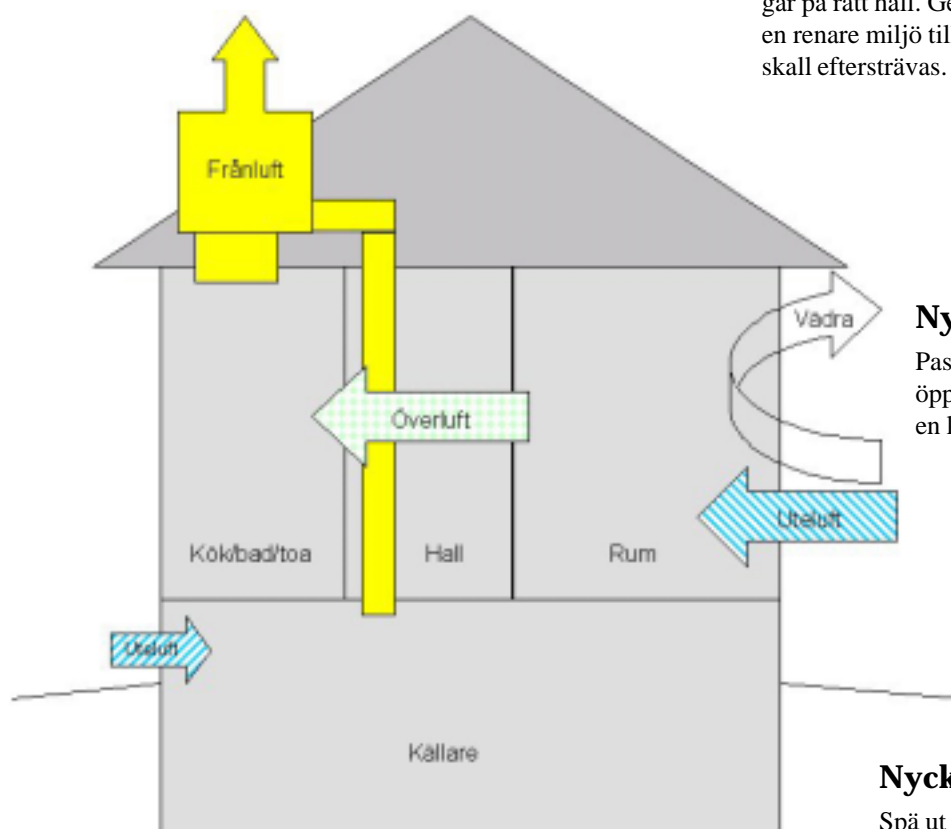
Denna checklista är till hjälp för egnahemsägare som själv vill undersöka ventilationen i byggnaden.

Nyckelord Frånluft

Fånga upp förorenad luft, så nära föroreningskällan som möjligt.

Nyckelord Överluft

Hjälpa till så att luften i en bostad går på rätt håll. Genomluftning från en renare miljö till en ”smutsigare” skall eftersträvas.

Nyckelord Vädra

Passa på att sätta tvärdrag eller öppna något fönster mot det fria, en kort stund varje dag.

Nyckelord Uteluft

Spä ut den förorening som inte kan fångas upp och inte föra till en ny. (Uteluften kan komma direkt från det fria eller via ett ventilationsaggregat och kallas då tilluft. Uteluft skall tas där den är så ren som möjligt.)

Nyckelord Drift och underhåll

Vidmakthållen ventilationsfunktion.

Dessa huvuduppgifter gäller för all slags ventilation. Minst en gång varannan timme bör inomhusluften ersättas med ny uteluft.

Om du misstänker att det finns radon i ditt hus så kontrollera även mot punkterna under ”Nyckelordet Radonventilation”.

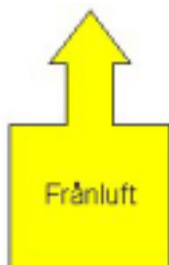
Kom ihåg dessa huvuduppgifter och nyckelord när du kontrollerar ventilationen.

Nyckelord Uteluft

1. Uteluftsventiler saknas i sovrum och vardagsrum. Kan vara övertapetserade eller borttagna i samband med någon renovering.
2. Uteluftsventiler är stängda. Vanlig orsak till detta är drag. Kontrollera att ventilen är rätt monterad enligt fabrikantens anvisning. Utred annan placering och ventiltyp.
3. Uteluftsventiler är igensatta. Kontrollera och gör rent både galler på utsidan, väggenomföringen och insidans ventil. Om det kommer in smuts genom uteluftsventilen så komplettera med ett grovfilter som du själv kan byta då och då.
4. Uteluftsventiler går inte att öppna eller låsa i önskat öppningsläge. Laga eller byt ventiler.
5. Uteluftsventiler finns, men de är för få. Med flera ventiler minskas dragproblemet och det är lättare att få en bra genomluftning.
6. Uteluftsventiler är olämpligt placerade och tar in förorenad luft. Utred annan placering och ventiltyp. Tala med grannen om han kan påverka problemorsaken. Kolla speciellt upp ventil som hamnat på en inglasad balkong eller altan.
7. Tänk på att fönsterbyte och nya tätningslister minskar det ofrivilliga luftinsläpp som kanske tidigare varit enda den ventilationen i något rum. Komplettera med lämpliga uteluftsventiler.

Nyckelord Frånluft

1. Frånluftsventiler och öppna spisar kan ha bakdrag. Kontrollera att luften går på rätt håll, dvs. ut när du kör köksfläkten eller badrumsfläkten. Ta hjälp av en liten pappersstrimla och håll den i ventilöppningen. Vid behov skall backspjäll installeras.
2. Frånluftsventiler är smutsiga. Lossa och gör rent enligt fabrikantens anvisningar. Byt packningar vid behov. Ändra inte ventilens inställningsläge! Passa även på att dammsuga i kanalen så långt det är möjligt. Använd dammsugare med bra filter för utblåsningsluften. Återmontera ventilerna.
3. Frånluftsventiler är felinställda. Korrekt inställning kräver särskild ventilationskunskap. Rådgör med ett ventilationsföretag.
4. Frånluftsventil som skall vara reglerbar fungerar ej. Laga eller byt ut.
5. Frånluftsventil saknas eller är ej ansluten till det fria. I en bostad skall frånluft bortföras i alla våtutrymmen och kök. Ibland skall det även finnas frånluftsventiler i sovrum. Kontrollera så att dessa ej tagits bort vid någon renovering eller blivit övertapetserade.
6. Frånluftsfläkt körs ej. Stoppade köksfläktar och våtrummsfläktar är ett hinder i luftströmmen som behövs för den viktiga grundventilationen. Kör på ett reducerat läge eller byt till annan tystare fläkttyp som har ett passande grundläge.

Nyckelord Överluft

1. Innerdörrar till sovrum och vardagsrum är täta i stängt läge. Ta upp en luftspringa över eller under dörren eller sätt in överluftsventiler en på vardera sida av väggen). Fri area i en överluftsöppning bör vara minst 100 cm².
2. Dörrar till badrum, toalett och kök är täta i stängt läge. Ta upp en luftspringa över eller under dörren (urfasad dörrkarm) eller sätt in överluftsventiler (en på vardera rumssida) Fri area bör vara minst 100 cm².

Nyckelord Vädra

1. Öppna fönster eller dörr och vädra ut en kort stund varje dag.
2. Du kan även vädra ut i kök/toa/bad och - om det blåser från ”rätt håll, d.v.s så att luften dras ut genom det öppna fönstret och inte blåses in i bostaden.
3. Öppna gärna ett fönster i sovrummet en smula vid matlagning. Fukt och matos går inte in i bostaden om du dessutom stänger till köksdörren eller har den nästan stängd.
4. Undvik att ständigt ha fönster på glänt om du har fungerande uteluftsventiler.

Nyckelord Drift- och underhåll

1. Lär dig hur ditt ventilationssystem är tänkt att fungera.
2. Ta reda på vilka larm som det finns och vilka åtgärder som skall göras om det larmar i ventilationssystemet.
3. Rengör ventiler, kanaler, fläktar och ventilationsaggregat.
4. Byt filter innan luftväxlingen äventyras.
5. Funktionsprova spjäll och bakdragsanordningar.
6. Kontrollera så att det inte är återcirkulation av frånluft över till tilluftssidan i ventilationsaggregat.
7. Kontrollera tätningar i aggregatluckor och mellan aggregatdelar.
8. Sörj för en god grundventilation när du inte är hemma.
9. Teckna serviceavtal vid behov.

Nyckelord Radonventilation

Radonventilation har som huvuduppgift att reducera radongasen i inomhusluften och bortföra den på ett säkert sätt för dig och dina grannar. Här är några viktiga stolpar för dig som har ett ventilationssystem för att sänka radonhalten och för dig som misstänker att ett radonproblem kan finnas.

1. Kolla först upp ventilationen med avseende på **nyckelorden för ventilation**
2. Radonventilation för markradon är ett specialområde. Systemet skall i första hand förhindra att radongasen kommer in i huset utan att försämra för grannen. I andra hand reducera radonhalten i inomhusluften genom ökad luftväxling.
3. Radonventilation för byggmaterial (blå lättbetong) sker också genom ökad luftväxling.
4. Alla fläktsystem för radonventilation bör ha fellarm.
5. Radonventilation innebär ofta en förbättring av inomhusluftens kvalitet generellt sett.
6. Drift- och underhållsinstruktionen för radonventilationssystemet skall finnas. De bör vara lätta att förstå sig på och anpassade för utbildning av de boende.
7. Återkommande kontrollmätningar med jämna mellanrum rekommenderas som en test av att systemet fungerar som det skall. (t ex vart annat år).
8. Anlita ett serviceföretag och teckna ett funktionsavtal. Rekommenderas för den som är osäker.

Lösning av eventuellt radonproblem är unikt för varje fall. Det viktigaste är att få en lösning som kan vidmakthållas på ett säkert sätt. Ta alltid hjälp av en sakkunnig. Det krävs speciell teknisk kunskap och förmåga för att ta fram rätt systemlösning. Risker är stora att öka radonproblemet om man inte har rätt utbildning och dokumenterade kunskaper. Målet skall alltid vara att uppnå maximal reduktion av radonhalten utan att få sekundära olägenheter med temperatur, drag, fukt, buller eller andra komfortproblem. Lösningen skall ha hög driftsäkerhet och minimalt energibehov.